

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשס"ח, 2008
מספר השאלון: 574,057102

גאוגרפיה

יחידת לימוד אחת -

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמש שאלות על חבל ארץ שלא נלמד.
עליך לענות על ארבע שאלות, לפי ההוראות בגוף השאלון.
לכל שאלה – 25 נקודות; סה"כ – 100 נקודות.
- ג. חומר עזר מותר בשימוש:
אטלס משנת 1993 ואילך: אטלס אוניברסיטאי חדש (הוצאת יבנה)
אטלס כרטא – פיזי, מדיני, חברתי, כלכלי
אטלס כרטא אוניברסלי
- שים לב**: אין להשתמש באטלס אוניברסיטאי חדש של הוצאת יבנה, הכולל בתוכו את המילון למונחי הגיאוגרפיה.
- ד. הוראות מיוחדות:
- (1) רשום במחברתך את השם ואת שנת ההוצאה של כל אטלס שאתה משתמש בו.
 - (2) כדי להמחיש את תשובותיך היעזר בסרטוטים, בחתכים ובגרפים, לפי הצורך.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

ה ש א ל ו ת

חבל ארץ שלא נלמד (100 נקודות)

בשאלון זה תיבדק יכולתך להתמודד עם חבל ארץ שלא למדת עליו.

השאלון מבוסס על ניתוח מפות באטלס כללי.

חבל הארץ שהשאלון עוסק בו הוא **אירן**.

בעמוד 5 בשאלון זה מפה סכמטית של אירן.

זכור: המידע הגאוגרפי נמצא לא רק במפות החבליות והפיזיות שבאטלס, אלא גם במפות

העולמיות והנושאיות (כמו אקלים, אוכלוסייה, כלכלה).

רשום במחברתך את השם ואת שנת ההוצאה של כל אטלס שאתה משתמש בו (אטלס אוניברסיטאי חדש, אטלס כרטא).

עליך לענות על ארבע שאלות: על שאלה 1 (חובה), ועל שלוש מהשאלות 2-5.

(לכל שאלה – 25 נקודות)

ענה על שאלה 1 (חובה).

1. מאפיינים גאוגרפיים

א. לפניך שלוש קבוצות של אזורים באירן.

בחר באזור אחד מכל אחת מהקבוצות 1-3.

לכל אחד מהאזורים שבחרת תאר את המיקום שלו במדינה או את מיקומו בקווי

אורך ורוחב (בסך הכול – שלושה אזורים). (9 נקודות)

קבוצה 3

• דלתת הנהר כרון

• חוף המפרץ הפרסי

(מבנדר עבאס עד בושהר)

• חוף הים הכספי

קבוצה 2

• דשתי כביר (כּוּיֵר)

(מדבר המלח הגדול)

• דשתי לויט (מדבר לויט)

קבוצה 1

• הרי הזגרוס

• הרי אלבורז

ב. ציין את העיקרון הגאוגרפי שעל פיו חולקו האזורים לקבוצות, ותן שם

לכל קבוצה. (2 נקודות)

ג. בחר בשני אזורים מהקבוצות 1-3 שבסעיף א, כל אזור מקבוצה אחרת.

לכל אזור תאר מאפיין אחד אנושי (כלכלה; יישוב; תחבורה), ומאפיין אחד פזי

(אקלים; הידרולוגיה – נהרות, גופי מים).

(14 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 2-5.

2. כלכלה ופיתוח

- א. לפניך נתונים על כלכלת אירן בשנת 2006. עיין בהם וקבע את רמת הפיתוח הכלכלי של המדינה.
הבא שני נימוקים לקביעתך, על פי הנתונים.
(15 נקודות)

◆ ענפי הכלכלה באירן – על פי כוח העבודה והתרומה לתל"ג

ענף	מבנה כוח העבודה (באחוזים)	שיעור התרומה לתל"ג (באחוזים)
חקלאות	30	11.2
תעשייה	25	41.7
שירותים	45	47.1

◆ תל"ג לנפש לשנה – 8,700 דולר

- ב. אירן היא אחת מיצואניות הנפט הגדולות ביותר בעולם. הבא שתי סיבות לכך. הסתמך על המפות באטלס ועל הנתונים בסעיף א. (10 נקודות)

3. תפוסת אוכלוסייה ומיקום ערים

- א. תאר את תפוסת האוכלוסייה באירן, והבא שני הסברים לתפוסת זו. בתשובתך התייחס לאזורים הצפופים במדינה ולאזורים הדלילים בה. (13 נקודות)
- ב. בחר בשתי ערים מהרשימה שלפניך, ותאר גורם מיקום אחד של כל עיר.
(סה"כ – שני גורמים)
– תברז
– עבאדאן (אבדן)
– רשט (רשת)
(12 נקודות)

4. אוכלוסייה

א. לפניך שתי קבוצות נתונים, א-ב, הקשורים לאוכלוסייה באירן.

קבע על פי מה חולקו הנתונים לקבוצות. (8 נקודות)

קבוצה א

◆ שיעור ידיעת קרוא וכתוב בקרב נשים:

בשנת 1966 – 17.5%; בשנת 1996 – 75%

◆ שיעור הנשים מקרב הסטודנטים שהתקבלו לאוניברסיטאות:

בשנת 1986 – 28.7%; בשנת 2005 – 53.6%

קבוצה ב

◆ מספר ילדים ממוצע לאישה:

בשנת 1995 – 2.9; בשנת 2007 – 1.71

◆ שיעור גידול האוכלוסייה:

בשנת 1996 – 1.5%; בשנת 2006 – 1.1%

ב. הסבר כיצד השינויים בנתונים בקבוצה א משפיעים על השינויים בנתונים בקבוצה ב.

(9 נקודות)

ג. קבע על פי הנתונים מהי המגמה המסתמנת בנוגע למעמד האישה באירן

ב-50 השנים האחרונות. הסבר את קביעתך. (8 נקודות)

5. רעידות אדמה

א. עיין במפה הסכמטית של אירן (בעמוד 5), שמשומנים בה אזורים של

רעידות אדמה.

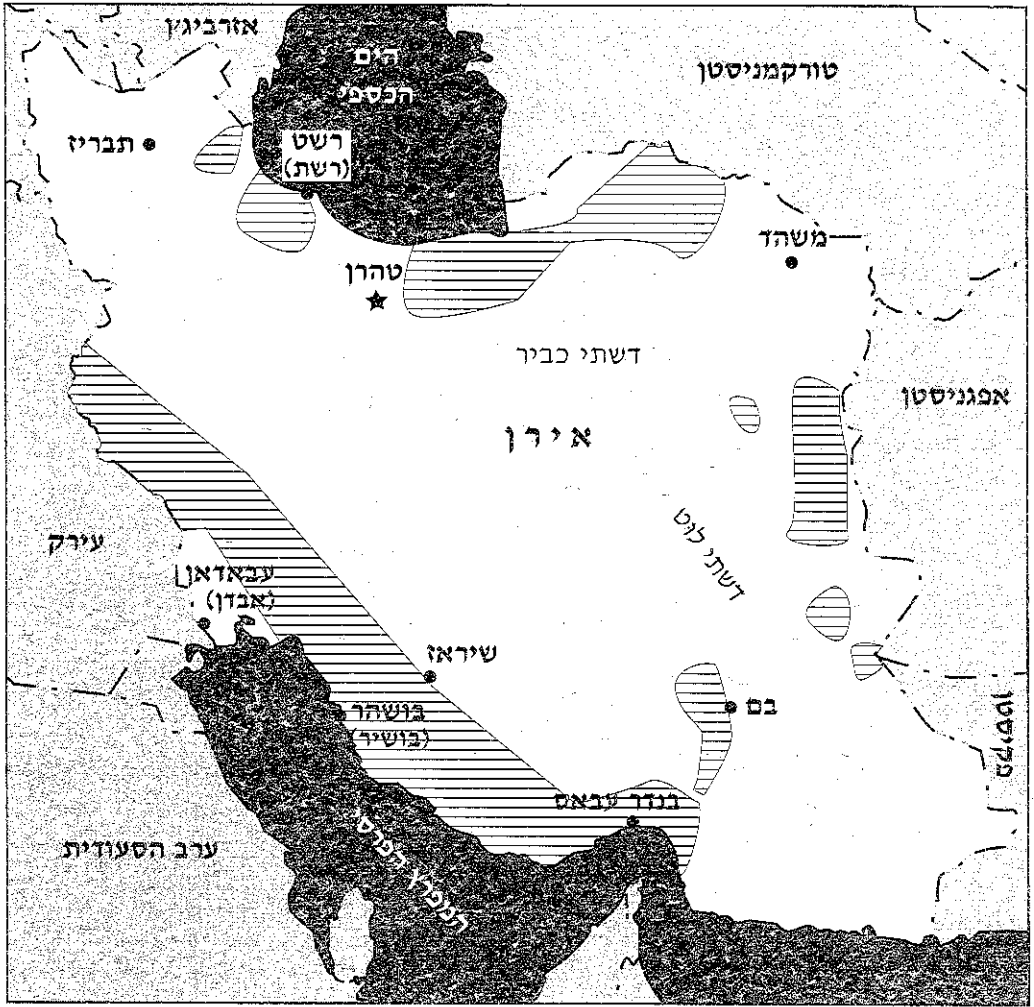
תאר את תפרוסת רעידות האדמה באירן. (10 נקודות)

ב. מהי הסיבה לתפרוסת זו של רעידות אדמה באירן? (10 נקודות)

ג. בטבלה שלפניך נתונים על רעידות אדמה שהתרחשו באירן ובארצות-הברית.

מספר הרוגים	עוצמה (בסולם ריכטר)	מיקום
כ-40,000	6.3	העיר בם (אירן)
54	6.7	קליפורניה (ארצות-הברית)

הבא הסבר אפשרי אחד להבדל במספר הרוגים בשתי המדינות. (5 נקודות)



מקרא:

אזורי רעידות אדמה



בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך